

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

УДК 621.3: 378.147

**ПРОБЛЕМИ УЗГОДЖЕННЯ МАТЕРІАЛУ ДИСЦИПЛІН
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141****А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна, І.М. Світий**

Основу підготовки фахівців (бакалаврів або магістрів) спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» має складати відповідний стандарт вищої освіти. Наразі такий стандарт для бакалаврського рівню спеціальності 141 був затверджений у 2019 році і вже накладає ряд обмежень на прийом бакалаврів на 2020 - 2021 навчальний рік. Магістерський стандарт та стандарт рівню рНд знаходяться в стадії розробки. Стандарт передбачає набір базових та загальних компетентностей, які мають бути забезпечені обов'язковою компонентою освітніх програм. А особливості освітніх програм мають визначатися набором вибірових дисциплін, що за часом мають становити 25...35%.

З метою оптимізації використання викладацьких ресурсів та підвищення ефективності навчального процесу у поточному навчальному році відбулося об'єднання бакалаврів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», що навчаються за різними освітніми програмами: «Електромеханічні системи з інтелектуальним керуванням» (факультет комп'ютерних систем та автоматизації) та «Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії» (факультет нафти, газу та екології) при вивченні дисциплін обов'язкової компоненти.

Значною мірою це об'єднання стосується бакалаврів 1-2 курсів. Досвід викладання у групах АЕМ-10, АЕМ-20, ЕЕ-414, ЕЕ-424 дозволив виявити як позитивні моменти такого об'єднання, так і проблеми, що виникають під час навчання. Як позитивні моменти слід відзначити:

а - збільшення загальної кількості слухачів в аудиторії; відповідно, зростає кількість запитань під час лекції або практичного заняття, може спонтанно виникнути жвава дискусія; загальне враження - аудиторія активніше сприймає навчальний матеріал;

б - бакалаври, що навчаються за різними ОП в рамках одної спеціальності 141 розширюють свій світогляд, краще розуміють місце своєї спеціалізації в сучасному техніко-технологічному просторі;

в - збільшується обсяг інформаційних та матеріальних ресурсів, доступних студентам, що навчаються на базі двох факультетів.

У той же час об'єднання, що відбулося, накладає більш жорсткі вимоги до організації навчально-методичної роботи кафедр та факультетів, відповідних за розробку згаданих освітніх програм.

Дисципліни, що вивчаються на 1-2 курсі є базовими для викладання спеціальних дисциплін 3-4 курсів. Отже, кожна базова дисципліна має бути спрямована на відбір та висвітлення оптимальної кількості матеріалу, необхідного для засвоєння спеціальних знань. Як показало порівняння освітніх програм (ОП), представлених на сайті методичного відділу ОНАХТ, для слухачів, що навчаються за різними ОП, спеціальні дисципліни відрізняються дуже суттєво за назвою і, очевидно, за інформаційним наповненням. Крім того, освітня програма - формалізований документ, складений за стандартною структурою, що не дозволяє у повній мірі визначити мету та інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Для того, щоб повною мірою реалізувати визначені вище позитивні моменти навчання об'єднаних груп, необхідно у першу чергу, узгодити в освітніх програмах назви та інформаційний обсяг дисциплін обов'язкової компоненти ОП. Крім того, доцільно полегшити доступ до оновлених програм, зокрема зробити вихід з сайтів факультетів та кафедр.

Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти задекларовано студентоцентриську модель освіти. І основу цієї моделі складає вибірковість дисциплін, інструментом для забезпечення якої є силабус. Студенти за підтримки тьюторів мають право вибору дисциплін, або їх блоків, а набір силабусів має допомогти їм в цьому. Слід очікувати, що розробка силабусів, до яких має бути вільний доступ, насамперед, у студентів, суттєво полегшить розв'язання визначених питань.

Ми виклали своє бачення проблем з точки зору викладачів факультету КСтаА, зокрема кафедри електромеханіки, мехатроніки та інженерної графіки. Очевидно, аналогічні питання виникли і у викладачів факультету НГтаЕ. Тому прямий контакт між викладачами, що готують навчальний матеріал для своїх курсів, є не менш важливим, ніж затвердження робочих програм на засіданні ради спеціальності. Одною з форм такої співпраці може бути міжкафедральний методичний семінар по узгодженню інформаційного обсягу дисциплін.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СТВОРЕННЯ СИЛАБУСІВ

К.Г. Іоргачова, Н.В. Доценко, О.В. Радіонова

Детальне впровадження єдиної європейської системи в освітній процес дозволить українським закладам вищої освіти забезпечити більш широке міжнародне визнання національних освітніх програм, мобільність студентів і викладачів, підвищить якість освіти.

У зв'язку з цим висуваються нові вимоги до навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. В умовах кредитної технології навчання кожен викладач ЗВО зобов'язаний створити комплекс навчально-методичної документації, в тому числі силабуса.

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Формування компетентностей у майбутніх фахівців при вивченні дисципліни «Основи автоматизованого проектування»	
Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Д.В. Дец, Є.О. Ізбаш	71
Information ensuring of smart education technology	
V. Larshin	72
Науково-методичні основи формування системи конкурентоспроможної вищої освіти в Україні	
Ю.Є. Безугла	75
Методичне забезпечення навчального процесу магістрів спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»	
Л.В. Капрельянц, Л.М. Пилипенко, Т.О. Велічко, О.О. Килименчук, М.І. Охотська	77
Використання комп'ютерних програм шлях підвищення якості інженерної освіти	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, І.М. Шипко	79
Досвід подолання академічної недоброочесності в ЗВО	
О.О. Коваленко, О.О. Ємонакова, В.В. Новосельцева, Т.П. Григор'єва	80
Концепція підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою 101 «Екологія»	
І.В. Коваленко	81
Студентський плагіат в сучасному освітньому процесі	
Т.М. Афанасьєва	83
Науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку освітнього процесу	
Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, К.В. Аветісян	85
Інноваційні технології освіти	
А.С. Паламарчук, Н.М. Кушніренко, Г.В. Шлапак	87
Впровадження принципів академічної доброочесності у закладах вищої освіти	
О.М. Берегова, О.В. Ляпіна	89
The method of ecology-energy analysis as the final stage of the thesis on degree bachelor or master for specialties 141 «Electrical energetics, electrical engineering and electromechanics» and 144 «Heat power engendering»	
О. Khliyeva, V. Zhelezny, A. Doroshenko	90
Інноваційні аспекти в методичній роботі викладачів кафедри ТВтаСА	
Л.А. Осипова, Л.О. Ткаченко, Т.Б. Абрамова	92
Енергетична метеорологія	
Л.З. Бошков	95
Проблеми узгодження матеріалу дисциплін обов'язкової компоненти освітньої програми для студентів спеціальності 141	
А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна, І.М. Світий	97
Методичні рекомендації для створення силабусів	
К.Г. Іоргачова, Н.В. Доценко, О.В. Радіонова	98
Формування просторового мислення студентів засобами графіки	
Л.М. Сагач	102
Інноваційний підхід при вивченні Біологічної хімії в медичному університеті	
Т.М. Попова	103